

Christiaan Kolé is geboren op 23 juli 1921 in Amsterdam. Hij was de zoon van Adriaan Albert Kolé (18 november 1890, Nieuwvliet) en Helena Hillegonda Boll (10 september 1879, Amsterdam). Zijn ouders trouwen op 10 oktober 1918. Zijn vader was leraar aardrijkskunde en Duits en ook zijn moeder zat in het onderwijs.

Het gezin gaat in mei 1926 naar Nederlands Indië waar zijn vader eerst Soerakarta (Solo) en daarna in Bandung werkt. Hij werd daar aangesteld aan de IEV Mulo in Bandung. Mogelijk dat eind 1926 na aankomst in Nederlands Indië zijn broertje Jan geboren is, want het gezin komt met 1 kind naar Nederlands Indië en gaat in 1932 met 2 kinderen voor verlof naar Nederland. In maart 1935 werd nog een zus geboren. In Bandung woonden ze Nijlandweg 11 A.

Christiaan was scout in Bandung en vlak voor de oorlog lid van de Oud Padvinders Vereniging. Ook zijn broertje Jan was lid van Scouting, mogelijk van groep 8, Blauw, St. Tarcisius van de NIPV in Bandung.

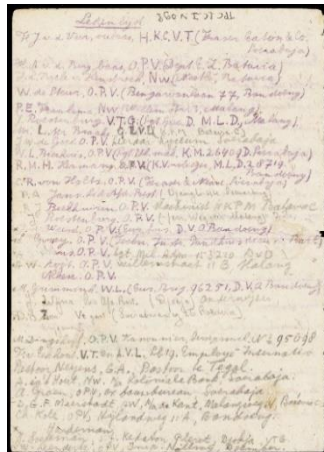
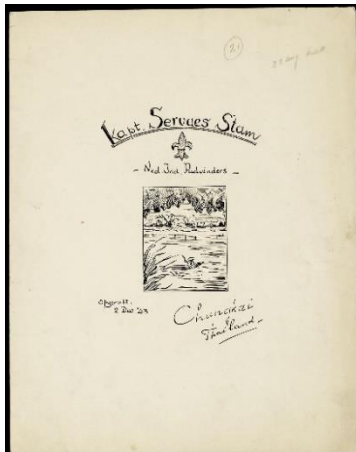
Bij de mobilisatie was hij adjudant onderofficier. Bij de Japanse inval werd hij krijgsgevangen gemaakt en geïnterneerd in kampen op Java. Vervolgens is hij naar Thailand gebracht om te werken aan de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Hij kwam terecht in een krijgsgevangenenkamp in Chungkai, Thailand. Kamp Chungkai lag 57 km van Non Pladuk, aan de samenvloeiing van de twee grote rivieren, de Mae Khlaung en de Khwae Noi. Hier werd gewerkt aan twee bruggen over de rivier de Kwai. Het kamp werd later een groot hospitaalkamp met heel veel zieken, die terugkwamen van de hoger gelegen werkkampen langs de

spoorlijn. Het was tevens een doorgangskamp voor mannen, die op weg waren naar de hoger gelegen werkkampen. Chungkai werd geopend in november 1942 en bleef in bedrijf tot het in juni 1945 werd gesloten. Tijdens zijn krijgsgevangenschap was hij daar aanwezig bij de oprichting van de Kapitein Servaes Stam op 2 december 1943. Veel scouts uit Java vonden elkaar daar weer. Deze stam heeft bestaan tot mei 1944.

Op 4 juli 1944 vertrok hij uit Singapore naar Moji in Japan. Van daar ging het per boot en trein naar kamp Nagoya 5B. Hier moesten de krijgsgevangenen werken in de hoogoven-, koper-, zwavel- en kunstmestfabrieken. Het kamp werd op 7 december 1944 getroffen door de ergste aardbeving in Japan sinds 1923. Er was veel schade aan gebouwen en het werk werd gestopt. In juni 1945 werd de stad door brandbommen verwoest. Eind augustus ontvingen de gevangen voedsel-droppings vanaf vliegdekschip HMS Indefatigable. Op 4 september 1945 werd het kamp geëvacueerd. Hij zat hier met Wolfren de Steur, mede stamlid van de Kapitein Servaes Stam.

Zijn vader is tijdens de oorlog overleden op 5 juni 1943 in Bandung.

Meer informatie

[De standaard » 11 okt 1918 - Art. 70 | Delpher](#)

[De Amstelbode » 25 jul 1921 - Art. 24 | Delpher](#)

[Algemeen Handelsblad » 16 dec 1919 - Art. 93 | Delpher](#)

[De Indische courant » 15 mei 1926 - Art. 207 | Delpher](#)

[De Sumatra post » 09 maa 1932 - Art. 26 | Delpher](#)

[Adriaan Albert Kole \(1890-????\) » Stamboom Kamermans-Van Westen » Genealogie Online](#)

[Registratie Adriaan Albert Kolé \(in het jaar 1836-1936\) » Open Archieven](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Kapt. Servaes Stam Ned. Ind. Padvindere opgericht 2 Dec'43 Chungkai Thailand' - Het Geheugen \(delpher.nl\)](#)

[bandoeng address.wdb](http://bandoeng.address.wdb) (boudewynvanoort.com)

[Op zoek? | Java Post](#)

[Adriaan Albert Kole](http://oorlogsgravenstichting.nl) (oorlogsgravenstichting.nl)

[Kampen in Japan](http://japansekrijgsgevangenkampen.nl) (japansekrijgsgevangenkampen.nl)

[Birma-Siam-spoorweg](http://japansekrijgsgevangenkampen.nl) (japansekrijgsgevangenkampen.nl)

[Nagoya 5B](#)

[Nagoya 8B, Yamano: naamlijst \(297 namen\)](http://japansekrijgsgevangenkampen.nl) (japansekrijgsgevangenkampen.nl)

[Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)

[De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek](#)

[Birma-Siam Spoorweg - SHBSS](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.